

WWF Magyarország
Álmos vezér útja 69/a
Budapest, 1141
Adószám:18226814-2-42

Tel: (1) 214 5554
panda@wwf.hu
www.wwf.hu

A WWF Magyarország álláspontja a szélenergia-telepítések engedélyezésével összefüggő rendeletek módosítási tervezeteiről

A WWF Magyarország üdvözli, hogy a kormány tervezi felülvizsgálni a szélenergia-telepítések telepítésére vonatkozó világszinten is példátlanul szigorú szabályozást, ami gyakorlatilag ellehetetlenítette új szélenergia-telepítések építését. A szélenergia-telepítések lehetővé tevő országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (továbbiakban: OTÉK) módosítása előremutató, azonban véleményünk szerint további finomhangolásra van szükség. A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet (továbbiakban Vet. Vhr.) módosítása azonban, tekintettel arra, hogy a megújuló energia hatékony kihasználásával kapcsolatos modern tudományos kutatási eredményeket nem tükrözi, továbbá álláspontunk szerint a megfelelő szabályozás kialakítása további szakmai alapokon nyugvó vizsgálatokat igényel, így ennek alapos átdolgozását javasoljuk.

1. OTÉK módosítással kapcsolatos javaslatunk

Az OTÉK módosítási tervezete szerint a beépítésre szánt területen és annak határától számított 700 méteres védőzónán kívül nem lehet szélenergia-telepítést elhelyezni az országos ökológiai hálózat övezetében, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében, a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetében, a tájképvédelmi terület övezetében, valamint a világörökségi és világörökségi várományos területek övezetében.

Mind az OTÉK, mind pedig a Vet. vhr módosítása kapcsán elmondható, hogy a területrendezési kategóriák használata mellett minden esetben érdemes az érintett ágazati szempontokat is beépíteni a területi lehatárolásokba. Fontos például megjegyezni, hogy a termőföldvédelem tekintetében jelenleg pusztán minőségi szempontokat említ a tervezet, a termőföldek mennyiségi védelmi - különösen nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházások esetében - egyre inkább alulreprezentált a területi védelmi kategóriák között, holott hazánk elsősorban agrárterületen tud felmutatni olyan gazdasági előnyöket és tartalékokat, melyek nemzetstratégiai szempontból kiemelten fontosak lehetnek a jövőben. Mind a termőföldvédelem, mind pedig a biodiverzitás védelem Alaptörvényből fakadó kötelezettség Magyarországon, természeti erőforrásaink gondos használata előfeltétele a jelen és jövő nemzedékek életfeltételeinek védelmének, ezért ezekre a szempontokra a megújuló energiával kapcsolatos szabályozásoknak is figyelemmel kell lenniük.

1.1 A természetvédelmi korlátozással kapcsolatos javaslatunk

A tervezet szerint az országos ökológiai hálózat övezetén belül nem lehet szélenergia-telepítést telepíteni. Az ökológiai hálózat egy területrendezési kategória, melyről a 2018. évi CXXXIX. törvény rendelkezik. A WWF Magyarország támogatja a hálózat szerepeltetését, azonban tekintettel arra, hogy a hálózatba tartozó területek kijelölésének és módosításának eljárása megengedőbb, mint – a hálózattal egyébként legnagyobb mértékben átfedő – védett természeti területek, Natura 2000 területek és a Ramsari egyezmény alapján kijelölt területek, így javasoljuk utóbbi védelmi kategóriákkal kiegészíteni a kormányrendeletet.

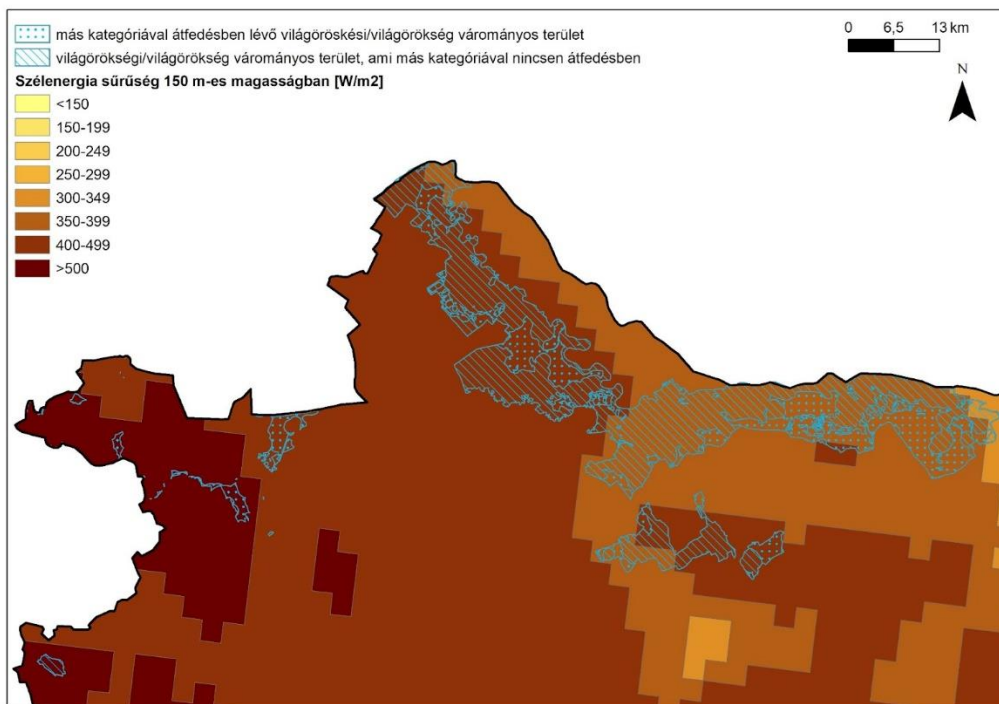
Küldetésünk egy olyan jövő megteremtése,
amelyben az emberiség és a természet
harmóniában él egymással.
együtt lehetséges. wwf.hu

Mindez pusztán technikai módosítást jelent, mivel rendkívül kevés az át nem fedő területek aránya, érdemi korlátozás így nem keletkezik, azonban az eltérő funkció és eljárások miatt a védelmi kategóriák felsorolása álláspontunk szerint elengedhetetlen.

A szélerőművekkel kapcsolatos legfontosabb természetvédelmi problémát a denevér- és madárütközések jelentik. Bár ez a probléma sajnos nem küszöbölhető ki teljesen, azonban átgondolt tervezéssel mérsékelhetőek a károk. Kiemelten fontos lenne megvizsgálni azokat a védelem alatt nem álló területeket, melyek a madárvonulás útvonalába esnek. Ilyenek hazánkban jellemzően a vizesélőhelyek, függetlenül attól, hogy védelem alatt állnak-e. A vizsgálathoz szükséges adatokkal ismereteink szerint a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület rendelkezik, feltétlenül javasoljuk a szervezet megkeresését és az adatok alapján vonulási térkép elkészítését, melyek a szélerőművek elhelyezésének korlátozásához adhat alapot.

1.2 A világörökségi és világörökségi várományos területek övezetével kapcsolatos javaslatunk

A világörökségi és világörökségi várományos területek övezetek lehatárolása települési szinten történik, vagyis a kizárt területek közé kerül a települések egész közigazgatási területe. Ez összesen 16 049 km² területet érint. Térinformatikai elemzésünk alapján, ha az egyes, fent felsorolt terület-kategóriákkal történő csökkentés után, utolsó lépésként vonjuk ki a világörökségi és világörökségi várományos területek övezeteket, akkor az alkalmas területek nagysága 3 222 km²-el csökken. A csökkentés 70%-a olyan területeket érint, ahol a szélenergia sűrűsége nagyobb, mint 350 W/m², 26%-uk esetében pedig 400 W/m²-nél is nagyobb. Jó példa erre Északnyugat-Magyarország területe (Isd. térkép), ahol a Duna menti limesrész kapcsán Ács település is teljesen kikerült az alkalmas területek közül, ahol már most is több szélturbina üzemel. Ezért javasoljuk, hogy a kizárandó területekbe ne ez a területrendezési kategória kerüljön be, hanem egy új lehatárolás, amely magát a világörökségi, ill. világörökség várományos objektumot határolja le a megfelelő puffertávolsággal.

Küldetésünk egy olyan jövő megteremtése,
amelyben az emberiség és a természet
harmóniában él egymással.

együtt lehetséges.

wwf.hu

1.3 Tájképvédelemre vonatkozó javaslatunk

A tájképvédelemmel érintett területek összterülete 39 726 km², vagyis közel az ország 43%-át fedik le. Ha újfent, először a többi kategóriával csökkentjük az alkalmas területek nagyságát, a tájképvédelemmel kiegészülve az alkalmas területek 5 392 km²-el csökkennek, így a teljes, alkalmas területek nagysága 28%-ról 23%-ra csökken. Mivel a tájképvédelmi övezetek lehatárolásának elsődleges célja nem a szélturbinák kizárása volt, ezért véleményünk szerint ez az övezeti lehatárolás elbírálási lehetőség nélkül zár ki szélenergia telepítéseket. A szélturbinák tájba illeszthetősége rengeteget fejlődött az utóbbi évtizedben, ezt bizonyítja annak gazdag nemzetközi szakirodalma. Javasoljuk, hogy ezen kategória alkalmazása helyett készüljön vizsgálat és térképes lehatárolás a szélenergia szempontjából tájképvédelmi szempontból kizárandó területekről, vagy esetről esetre vizsgálják a tájképvédelmi övezetbe eső erőműtelepítéseket.

2. Vet vhr. módosítással kapcsolatos javaslataink

A módosítási javaslat a könnyített térségek kijelölését minimum energetikai potenciálhoz köti mind a szélenergia, mind a napenergia kapcsán. A könnyített térségek esetében pedig a környezetvédelmi és építési engedélyezési eljárásában az eljáró hatóság ügyintézési határideje legfeljebb 50 nap lehet.

A minimum energetikai potenciál a szélenergia esetében azon területeket jelenti, ahol a szél energiasűrűsége 150 méteres magasságban meghaladja az 500 W/m²-t. Véleményünk szerint már eleve a megadott érték felülvizsgálatra szorulna, mivel a New European Wind Atlas adatai szerint az ország teljes területének mindössze 1,5%-ára teljesül ez a minimum érték, ha ebből levonjuk a kizárandó területeket, akkor már csak az ország területének nem egész 2 ezrelékéről (!), 158 km²-ről beszélünk.

A könnyített térségű területek lehatárolását energetikai potenciál alapján elhibázottnak tartjuk. Ezt támasztja alá az Európai Unió 2023/2413 irányelve is - a felülvizsgált Megújuló energia irányelv -, amely előírja a tagállamoknak a megújuló energiaforrások hasznosításának felgyorsítására alkalmas területek kijelölését (15c cikk). Az irányelv lehatárolása a tervezetben foglaltakkal szemben más logikát tükröz. A kizárandó területek lehatárolását a negatív környezeti hatás szempontjából írja elő. Ennek hazai adaptálásához véleményünk szerint javaslatunk 1.1 pontjában megfogalmazottak szerint teljesülhet. Előnyben részesíteni pedig az olyan területeket kell, amelyek elsősorban barnamezős területek. A könnyített térségek kijelölésének szabályozását célszerű lenne az uniós joghoz igazítani. Ugyanakkor ahhoz, hogy hazánkban ez a lehatárolás ne sértse az Alaptörvényben foglalt természeti erőforrás védelmét biztosító kötelezettségeket és az egészséges környezethez való jogot, a kijelölési szempontok további vizsgálatokat igényelnek, hiszen ezek azok a szempontok, amelyek befolyásolják a környezetvédelmi engedélyezési eljárás időtartamát, mivel a cél az, hogy minél alaposabb vizsgálat segítségével előre ki lehessen zárni az ilyen szempontból kockázatos területeket.

A tervezet Vet. vhr-re vonatkozó részének átdolgozásakor kiemelten javasoljuk figyelembe venni, hogy az irányelv szerint az eljárásrendi könnyítésbe nem csak az építési és környezetvédelmi engedélyezési eljárás kell hogy bele tartozzon, hanem valamennyi közigazgatási engedély, beleértve például a hálózati csatlakozási engedélyt is, ezekre összesen 12 hónapos határidőt szab az irányelv.

Álláspontunk szerint a Vet. vhr jelenlegi módosításának legfontosabb funkciója az lehet, hogy mintegy megágyazva az irányelv átültetésének, új közigazgatási eljárási elemeket vezet be. Véleményünk szerint jelen tervezet erre nem alkalmas, mivel eltérő logikával kezeli a könnyített

Küldetésünk egy olyan jövő megteremtése,
amelyben az emberiség és a természet
harmóniában él egymással.

együtt lehetséges.

wwf.hu

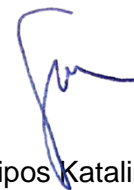
térségeket és a jövőben hibás jogalkamzási gyakorlatok kialakulásához vezethet. Ennek megfelelően javasoljuk a Vet. vhr módosítására vonatkozó rész átdolgozását az irányelvnek megfelelő logika szerint. Felhívjuk a figyelmet azonban, hogy egy ilyen horderejű változtatás a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 43-44. §-a szerinti vizsgálati elemzés köteles, melyet jelen jogszabály-tervezethez nem csatoltak. Ez utóbbi álláspontunkat támasztja alá az európai uniós jog is, mely szerint ebben a folyamatban az irányelv alapján is kötelező a 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti stratégiai környezeti vizsgálat.

Az irányelvben megszabott, 2026. február 21-ei határidő megfelelő időkeretet biztosíthat egy átgondolt tervezési folyamathoz és a stratégiai környezeti vizsgálat elvégzéséhez, beleértve a 15d. Cikk alapján a nyilvánosság kötelező bevonását. A WWF Magyarország örömmel nyújt szakmai támogatást a folyamathoz.

Kérjük javaslataink szíves elfogadását és beépítését a jogszabály módosításba.

Budapest, 2023. december 20.

Tisztelettel:

WWF Magyarország Alapítvány
1141 Budapest
Álmos vezér útja 69/A
1399 Budapest, Pf. 694/112
Telefon: 18226814-2-42

Sipos Katalin
Igazgató
WWF Magyarország

Küldetésünk egy olyan jövő megteremtése,
amelyben az emberiség és a természet
harmóniában él egymással.

együtt lehetséges.

wwf.hu